

Zadovoljstvo poduzetnika sa studentima diplomskog stručnog studija Menadžmenta turizma i sporta tijekom izvođenja stručne prakse

Hegeduš, Ivan; Gregorić, Marina; Gregorić, Martina

Source / Izvornik: **Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, 2016, 6, 43 - 51**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:209:336326>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-01-23**

ebus European
Business School Zagreb
Europska
poslovna škola Zagreb

Repository / Repozitorij:

[Repository of the European Business School Zagreb](#)

ZADOVOLJSTVO PODUZETNIKA SA STUDENTIMA DIPLOMSKOG STRUČNOG STUDIJA MENADŽMENTA TURIZMA I SPORTA TIJEKOM IZVOĐENJA STRUČNE PRAKSE

mr. sc. Ivan Hegeduš, viši predavač, Međimursko veleučilište u Čakovcu
Ulica J. Jelačića 22a, 40 000 Čakovec, Hrvatska
Telefon: + 385 99 2637 281, fax +385 40 396980
e-mail: ivan.hegedus@mev.hr

dr. sc. Marina Gregorić, viši predavač, Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i
upravljanje Nikola Šubić Zrinski, Selska cesta 119, 10 110 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 99 4040164, fax. +385 1 4002 302
e-mail: mgregoric5@gmail.com

Martina Gregorić, MBA Management, direktor, EURO SATURNUS d. o. o.,
Grobnička 24, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 91 2225289, fax +385 1 3649 379
e-mail: gregoricm1@gmail.com

SAŽETAK

Studenti specijalističkog diplomskog stručnog studija Menadžment turizma i sporta Međimurskog veleučilišta u Čakovcu moraju u X. semestru obaviti stručnu praksu. Stručna praksa traje 20 radnih dana ili sveukupno 120 radnih sati. Stručna praksa na diplomskom stručnom studiju uvedena je kao obavezan kolegij i donosi 18 ECTS bodova. Svi polaznici stručne prakse moraju od Međimurskog veleučilišta dobiti uputnicu za stručnu praksu, potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi i anketu za poslodavce. Studenti su obavezni svoju stručnu praksu odraditi u turističkoj ili sportskoj djelatnosti, od turističkih ureda, turističkih zajednica, hotela, turističkih agencija, sportskih ustanova, sportskih organizacija do niza drugih djelatnosti koje su vezane uz turizam i sport. Po završetku navedene stručne prakse svaki polaznik stručne prakse mora napisati dnevnik rada stručne prakse i to minimalno 7 – 10 stranica. Studenti također donose voditelju stručne prakse potpisanu i ovjerenu potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi i popunjenu anketu poslodavaca. Cilj je ovoga rada istražiti zadovoljstvo gospodarstvenika i poduzetnika kompetencijama i radom studenata. Korištene metode u ovome radu su metoda deskripcije, analize, sinteze i kvantitativna metoda distribucijom anketnog upitnika. Anketa je provedena na uzorku od 15 poduzeća čiji su predstavnici ocijenili stručnost studenata prilikom izvođenja stručne prakse. Studenti sami pronalaze svoje poslodavce, a ako sami ne mogu pronaći odgovarajućeg poslodavca, Međimursko veleučilište im pomaže pri pronalaženju jer ima dobru poslovnu suradnju s više poslovnih institucija već dugi niz godina. Navedena je stručna praksa na obostranu korist studenata i poslodavaca jer obadvije strane mogu vidjeti što se nudi na tržištu rada ili što konkretno nedostaje na tržištu. Rezultati istraživanja pokazuju nivo usklađenosti kompetencija koje studenti stječu na studiju menadžmenta i sporta te potrebe poslodavaca za dodatnim znanjima i zadovoljstvo stečenim.

Ključne riječi: stručna praksa; studentska praksa; poduzetnici; studenti; tržište radne snage

1. UVOD

U današnje vrijeme smo svjedoci masovnog iseljavanja mladih iz Republike Hrvatske u druge krajeve svijeta a najviše ih se iseljava u Republiku Irsku i Njemačku. Žalosno je to da odlaze mladi i obrazovani ljudi, a u pojedinim mjestima u Slavoniji odlaze i cijele mlade obitelji. Republika Hrvatska još uvijek nema izrađenu jasnu Strategiju o zapošljavanju i obrazovanju mladih ljudi. Ponovno se vraćaju nekadašnje 60-e godine iz prošlog stoljeća kada su Hrvati trbuhom za kruhom odlazili u emigraciju s ciljem da prežive i da prehrane svoju obitelj. Prema nekim procjenama u posljednje dvije godine Hrvatsku je napustilo između sto i dvjesto tisuća mladih ljudi. Na žalost nitko ne vodi točnu evidenciju i u različitim državnim institucijama mogu se dobiti različiti podaci. Prema nekim podacima u samo godinu dana, a prema podacima evidencije koju vodi Hrvatska liječnička komora, hrvatske bolnice, osim velikog broja medicinskih sestara napustilo je i oko tisuću liječnika, sve odreda raznih specijalista medicine, prosječne životne dobi od 35 - 40 godina (Braniteljski portal 2016).

Prema podacima Marcela Holjeca objavljeni su podaci da je lani u Njemačku doselilo 50 628 hrvatskih državljana. Godinu ranije, 44 260 (Dnevno.hr 2016).

Što je s drugim obećanim zemljama za Hrvate? U Irsku je prema nepotpunim podacima irske socijalne službe lani otišlo najmanje 5500 ljudi, no stvarna brojka bi mogla biti i dosta veća. Brojka onih koji su otišli za Kanadu bi mogla biti tek nešto manja, a Hrvati masovno odlaze i u druge zemlje EU-a poput Austrije, Engleske i Švedske, u Dubai, Australiju, SAD.

Hrvatska ima svega oko četiri milijuna i dvjesto tisuća stanovnika, i ove brojke su čista katastrofa. Iseljavanje u Njemačku naglo raste zadnjih godina, iako je velika ekonomska kriza iz 2008. stvar prošlosti i u Hrvatskoj i u svijetu. Iz podataka da je samo u Njemačku i Irsku iselilo oko 60 000 ljudi u samo jednoj godini, može se s velikom statističkom sigurnošću pretpostaviti da ukupni broj Hrvata koji su lani napustili zemlju, vjerojatno zauvijek, nije manji od 70 000. A i to prema podacima koji vjerojatno nisu potpuni, i to ako smo optimisti u predviđanjima. Taj broj svake godine raste: 2012. u Njemačku je odselilo 12 944 Hrvata, 2013. se brojka popela na 18 503, 2014. je bio pravi „boom“, a 44 260 ljudi je otišlo za Njemačku.

Čak i da iseljavanje ne nastavi rasti, a raste i to rapidno, i da ostane na sadašnjim brojkama, Hrvatska će do polovice stoljeća ostati bez radno sposobnog stanovništva. Naime, uz iseljavanje, problem je i prirodno izumiranje: u Hrvatskoj godišnje rađa oko 12 000 ljudi manje nego što ih umire. Demografska piramida govori da će se ta razlika ubuduće neminovno povećavati, jer u dob za rađanje uskoro dolazi generacija koja je rođena nakon što je sredinom devedesetih došlo do naglog pada nataliteta. Kad to kombinirate s gornjim brojkama, ispada da Hrvatska godišnje gubi oko 80 000 stanovnika na sadašnjoj razini i demografski gubitak se svake godine ubrzava. A malo je toga što možemo učiniti da se to spriječi, naročito na području nataliteta: jednostavno, više nema tko rađati dovoljan broj djece za održavanje nacije. Čak i kad bi djevojke koje sad dolaze u dob za rađanje redom imale po troje ili četvero djece, a to se neće dogoditi, to vjerojatno ne bi bilo dovoljno.

Pritom je slaba utjeha što je uz rečenih 50 628 Hrvata koji su lani doselili u Njemačku, 12 918 odselilo. Neki od njih su jednostavno otišli dalje, u druge zemlje EU-a. Čak i ako pretpostavimo da se najveći dio vratio u RH, ostaje nam brojka od zastrašujućih 70 000 ljudi koje godišnje gubimo. Na 4 200 000 stanovnika! Tim tempom, Hrvatska će ostati bez ijed-

nog stanovnika za 60 godina, bar tako pokazuje prosta računica. Prava računica pokazuje da će se to dogoditi ranije – jer Hrvatsku napušta mlada populacija, u dobi za osnivanje obitelji, pa će iseljavanje sedamdesetak tisuća ljudi godišnje (a vraćaju se uglavnom tek umirovljenici) neminovno dovesti do daljeg naglog pada nataliteta. Dakle, treba računati s realno četrdesetak do pedeset godina dok zadnji Hrvat u domovini ne ugasi svijetlo.

Da stvar bude još gora: iseljava praktički isključivo radno sposobno stanovništvo. A inače smo na europskom dnu po broju radno aktivnog stanovništva. U Hrvatskoj je lani bilo svega 3,6 milijuna radno sposobnih, što je najmanje ikad, ali od toga je radilo samo oko 1,35 milijuna! A sam broj radno sposobnih je bitno pao unazad par godina - očito kao posljedica iseljavanja. Da stvar bude još gora, podaci Državnog zavoda za statistiku od prije dvije godine, kad je stanje bilo povoljnije nego danas, pokazuju da je od tada ukupno 3,845 milijuna radno sposobnih zaposleno bilo samo njih 36,1 %, 7,7 % klasificirano je kao nezaposleni, dok je čak 56,2 % neaktivno! Dakle, nisu aktivno tražili posao niti način da se uključe u radnu snagu – većina tih živi od neke rente, rada na crno, socijale, prijevremene mirovine (imamo u EU-u rekordan udio invalida rada, njih 250.000!) i sličnog, ili studira, živi kod roditelja ili od njihovih primanja, i tako dalje. Uspoređujući sadašnje stanje s onim iz 2008. godine, vidljivo je značajno pogoršanje tijekom posljednjih šest godina: broj zaposlenih manji je za 180,7 tisuća, broj nezaposlenih povećan je za 147 tisuća, a stopa nezaposlenosti gotovo udvostručena (za 7,9 postotnih bodova). Dodatno zabrinjava pad broja radno sposobnih stanovnika starijih od 15 godina na najnižu razinu (3,604 milijuna) otkako postoje usporedivi podaci.

Dakle, ako iseljavaju radno sposobni, a iseljavaju, bit će dovoljno i četrdesetak godina, ako ne i manje, ako se natalitet dodatno ne pogorša i ako se iseljavanje ne ubrza, a vjerojatno hoće, da bismo ostali samo sa studentima, umirovljenicima, i socijalnim slučajevima koje, naravno, više neće imati tko financirati: i ovako tek nešto preko 900 000 ljudi radi u realnom sektoru ekonomije, oko 400 000 u javnom, i tih niti milijun Hrvata na svojoj grbači uzdržavaju sve ostale. Dakle, jedan Hrvat koji radi u realnom sektoru mora zaraditi za još tri do četiri druga: to su student (koji studira u prosjeku sedam godina) ili učenik, umirovljenik koji je otišao u „prijevremenu“ s 50 godina, doživotni socijalni slučaj, i prevrtač papira u uredu za istraživanje ruda i gubljenje vremena. On taj teret više ne može ili ne želi podnijeti, i on odlazi.

A tu nije kraj lošim vijestima: najviše iseljavaju upravo visokoobrazovani i kompetentni ljudi koji mogu naći posao vani. Zbog čega bi liječnik, kojega smo 20 godina i više obrazovali i platili mu specijalizaciju, ostao raditi ovdje za tisuću eura ili nešto malo više od toga, a svugdje u EU-u može dobiti pet do osam tisuća, ako je kvalitetan. Ili programer; čak i osrednjima se otvaraju poslovi na Bliskom Istoku. Ili inženjeri strojarstva koje Nijemci zlatom plaćaju. Ovdje ostaju uglavnom tek manje kvalificirani ili manje stručni, što gospodarstvo samo još dodatno oslabljuje i ubrzava iseljavanje.

Dakle, stvarnost je da bismo uskoro mogli biti zemlja bez stanovnika. Demografske projekcije o kojima smo pisali godinama ranije, prije ovog iseljeničkog vala su govorile da ćemo i bez iseljavanja iduće stoljeće dočekati s 1 300 000 ljudi, i to vrlo siromašnih, jer taj broj ljudi ne omogućava učinkovitu ekonomiju ni vođenje države. Za veličinu Hrvatske i njene resurse, optimum bi za ekonomiju bio oko deset milijuna ljudi. Sve ispod toga znači premalo tržište i premalo radne snage, naročito visoko kvalificirane, za pokretanje ozbiljnih poslova u Hrvatskoj. No, uz nove trendove, sve će se to dogoditi i puno ranije, vjerojatno već sredinom stoljeća možemo računati na potpuni slom sistema. A tada nam preostaje

samo proglasiti rasprodaju ili naseliti masovno migrante iz Somalije, zemlje u kojoj je prosječni IQ oko 68 a nepismeno je oko 70 % stanovništva (po službenim podacima, a realno je funkcionalno nepismenih oko 90 %) (Dnevno.hr 2016).

Prema Bartoluci i sur. (2011), turizam je nastao kao posljedica gospodarskog razvoja, no i danas je jedan od važnih faktora gospodarstva. Hrvatska bi trebala kao turistička zemlja napraviti strategiju razvoja i sve te mlade i obrazovane ljude bi trebala zaposliti u turističkom i ugostiteljskom sektoru. Budući da je turizam još uvijek prva industrija svijeta, Republika Hrvatska ima sve ključne predispozicije i prirodne resurse da zaustavi mlade i školovane kadrove i da im omogući upravo zapošljavanje u turizmu.

Važnost turizma za nacionalno gospodarstvo je višestruka i mjeri se sljedećim pokazateljima:

- utjecaj na nacionalni proizvod (govori koliko novca jednoj zemlji dolazi od turizma);
- utjecaj na tzv. nevidljivi izvoz (robe i usluge nisu prešle našu granicu, a strani turisti je kupuju kod nas i plaćaju devizama);
- utjecaj na zaposlenost (razvojem turizma u jednom mjestu zaposlenje ne nalaze samo turistički i ugostiteljski radnici, već i radnici brojnih drugih djelatnosti);
- utjecaj na ulaganja koja su nužna za turistički razvoj (Turistička kultura 2016).

Prema mišljenju autora, dvije djelatnosti u društvu na kojima bilo koja vlada u Republici Hrvatskoj ne bi trebala štedjeti na plaćama su obrazovanje i zdravstvo. Bez kvalitetno obrazovanog kadra nema boljitka i napretka društva, a samo zdravi ljudi mogu pridonositi boljoj budućnosti Hrvatske. Tada nam se ne bi događalo da naši vrijedni i obrazovani ljudi odlaze izvan Republike Hrvatske, a sve zemlje ih objeručke prihvaćaju budući da su dobili obrazovnu i kvalitetan kadar u koji nisu uložili nikakav novac. Kako je prije spomenuto turizam je jedna od osnovnih grana u RH i kao takvo Međimursko veleučilište se profiliralo kao obrazovna institucija koja educira budući turistički kadar. Koliko je u tome uspješno ili neuspješno, ili što o tome misle gospodarstvenici vidljivo je sljedećem izvješću o studentskoj praksi u akademskoj godini 2015./2016.

2. IZVJEŠĆE O STUDENSKOJ PRAKSI U SPECIJALISTIČKOM DIPLOMSKOM STRUČNOM STUDIJU U AKADEMSKOJ GODINI 2015./2016.

Studentsku praksu uspješno je obavilo 15 studenata, a navedenu praksu oni su obavljali u turističkim zajednicama, sportskim organizacijama, turističkim agencijama i u nizu drugih institucija koje su povezane s turizmom i sportom. U daljnjem tekstu donosimo konkretne rezultate poslodavaca i njihova razmišljanja o suradnji obrazovnih institucija i gospodarstvenika.

ANKETA ZA POSLODAVCE:

1. KOLIKO STE ZADOVOLJNI NAŠIM STUDENTIMA NA PRAKSI?

Ocijenite ocjenom od 1 do 5.

Svi poslodavci ocijenili su ocjenom IZVRSTAN.

2. OCIJENITE ZNANJE I KOMPETENCIJE STUDENATA NA PRAKSI?
 - 12 poslodavaca ocijenilo je ocjenom izvrstan (5)
 - 3 poslodavca ocijenila su ocjenom vrlo dobar (4).
3. KOJE BI PODRUČJE ZNANJA (KOMPETENCIJE) PREMA VAŠEM MIŠLJENJU TREBALO NADOPUNITI?

Poslodavci su naveli sljedeća područja:

 - organiziranje manifestacija
 - marketing i financije
 - strani jezik
 - stručna komunikacija
 - komunikacija
4. OCIJENITE OPRAVDANOST (VAŽNOST) SPECIJALISTIČKOG STRUČNOG STUDIJA NA MEĐIMURSKOM VELEUČILIŠTU U ČAKOVCU?

Ocijenite ocjenom od 1 – 5.

 - 12 poslodavaca ocijenilo je ocjenom izvrstan (5)
 - dva poslodavca ocijenila su ocjenom vrlo dobar (4)
 - jedan poslodavac ocijenio je ocjenom dobar (3).
5. SMATRATE LI DA TREBA POVEĆATI UDIO PRAKSE TIJEKOM STUDIJA? Zaokružite!
 - 6 poslodavaca smatra da bi trebalo povećati udio prakse
 - 9 poslodavaca smatra da nema potrebe za povećanjem prakse
6. AKO JE ODGOVOR POTVRDAN, NAVEDITE OMJER PRAKSA/TEORIJA?
 - 3 poslodavca predložila su omjer 40/60
 - 1 poslodavac predložio je omjer 25/75
 - 1 poslodavac predložio je omjer 30/70
 - 1 poslodavac predložio je omjer 70/30
7. JESTE LI SPREMNI STUDENTE PRIMITI NA PRAKSU KOJA BI TRAJALA DULJE OD ČETIRI TJEDNA?

Većina je odgovorila negativno, a neki od odgovora poslodavaca jesu:

 - Da – koliko god treba
 - Ne – zbog složene poslovne situacije.
8. PREMA VAŠEM MIŠLJENJU KOJIH KADROVA NEDOSTAJE NA TRŽIŠTU?

Prijedlozi poslodavaca su:

 - profesionalnih organizatora manifestacija
 - marketing stručnjaka
 - trebalo bi se povećati tržište rada
 - turističkih vodiča
 - visoko obrazovanih kadrova
 - djelatnika u ugostiteljstvu i kuhinji

- kineziologa
- profesora stranih jezika
- profesora matematike i fizike
- informatičkih tehnologa
- gospodarstvenih stručnjaka
- kuhara i voditelja objekata – odgovornih i stručnih.

9. KOJE NASTAVNE PREDMETE PREMA VAŠEM MIŠLJENJU TREBA UVESTI ILI POVEĆATI NJIHOV FOND DA BI PRAKSA BILA USPJEŠNIJA?

Prijedlozi poslodavaca su:

- odlazak sa studentima na teren
- organizacija događanja (evenata)
- povećati broj sati nastavnih predmeta „Specifični oblici turizma“ i „Poslovne financije“
- jednostavno više praktičnog dijela obrazovanja
- organizacija i marketing
- marketing i verbalno i pismeno komuniciranje
- digitalni marketing, ponašanje potrošača.

10. KAKO VIDITE GOSPODARSTVO I NAŠE STUDENTE ZA NEKOLIKO GODINA?

- a) gospodarstvo Republike Hrvatske morat će se prilagoditi zahtjevima tržišta – 2 odgovora
 - b) studenti će uz cjeloživotno obrazovanje biti potpora našem gospodarstvu – 1 odgovor
 - c) gospodarstvo i obrazovanje treba uskladiti sa stvarnim potrebama – 11 odgovora.
- Napomena: 1 poslodavac odgovorio je da naše studente vidi izvan Republike Hrvatske.

11. MOLIMO VAŠ PRIJEDLOG KAKO BISMO MOGLI POMOĆI STUDENTIMA U NJIHOVIM KOMPETENCIJAMA?

Temeljem provedene ankete, možemo izdvojiti osnovne prijedloge poslodavaca:

1. studenti bi trebali svake akademske godine obavljati praksu od 20 radnih dana
2. studenti nam jako puno pomažu oko tehničkih i organizacijskih pothvata
3. studenti Međimurskog veleučilišta zadovoljavaju sve kriterije mog gospodarskog subjekta
4. više treba staviti naglasak na operativu; sport; animaciju;
5. studenti bi trebali obavljati praksu u hotelima za vrijeme sezone kada ima najviše situacija iz kojih mogu puno naučiti
6. u turističkim uredima praksa se treba obavljati za vrijeme turističkih manifestacija.

5. ZAKLJUČAK

Veoma je teško zadovoljiti sve potrebe poslodavaca. Ostaje neosporna činjenica da je neophodna suradnja obrazovnih institucija i gospodarstva. Poslodavci su zadovoljni s radom studenata, budući da im ne trebaju plaćati ogromne novčane iznose, a studenti s druge strane ipak dobivaju uvid u poslovanje određenog gospodarskog subjekta. Studentima se preporučuje da prođu u određenom gospodarskom subjektu sve odjele, kako bi dobili što širu razinu znanja. Potrebno je što prije prilagoditi gospodarstvene potrebe s obrazovnim institucijama kako bi gospodarstvo dobilo potreban profil kadrova koji je njima nužan za tržišnu utakmicu i opstanak na gospodarskom tržištu, budući da je konkurencija na lokalnom i globalnom tržištu iz dana u dan sve veća i sve zahtjevnija, a u samome vrhu mogu opstati samo oni koji su najbolje obrazovani i educirani u svom stručnom području. Zbog toga je uska suradnja između obrazovnih institucija i gospodarstva nužna u svakom pogledu.

SATISFACTION OF ENTREPRENEURS WITH GRADUATE STUDENTS OF PROFESSIONAL STUDIES OF MANAGEMENT IN TOURISM AND SPORTS DURING THEIR EXECUTION OF PROFESSIONAL PRACTICE

Ivan Hegedus, M.sc., senior lecturer, Međimurje polytechnic in Čakovec
Bana Josipa Jelačića 22a, 40000 Čakovec, Croatia
Phone: + 385 99 2637 281, fax +385 40 396980
E-mail: ivan.hegedus@mev.hr

Marina Gregoric, PhD, senior lecturer, University College Nikola Subic Zrinski
Selska cesta 119, 10000 Zagreb, Croatia
Phone: +385 99 4040164, fax. +385 1 4002 302
E-mail: mgregoric5@gmail.com

Martina Gregoric, MBA, General manager, EURO SATURNUS Ltd
Grobnička 24, 10000 Zagreb, Croatia
Phone: +385 91 2225 289, fax. +385 1 3649 379
E-mail: gregoricm1@gmail.com

ABSTRACT

Students of specialist graduate study of management of tourism and sport at Međimurje Polytechnics in Čakovec are obliged to do X. semester internship. Practical work takes 20 working days, or a total of 120 hours. Professional practice is a graduate professional course which was introduced as a compulsory course and brings 18 ECTS points. All participants of professional practice of Međimurje Polytechnics must get a referral for professional training, a certificate of completion of practical training and a survey of employers. Students are required to do their internship in tourism or sports fields, choosing from tourist boards, tourist offices, hotels, travel agencies, sports facilities, sports organizations and a number of other activities that are related to tourism and sports. Upon completion of the work placement, each student, while at professional practice, has to write the log of professional practice at a minimum of 7-10 pages. Students also require a certificate by the professional practice leader signed and stamped, as well as a certificate of completed professional practice and completed survey of employers. The aim of this paper is to research the satisfaction with businessmen and entrepreneurs competencies and work of students. The methods used in this paper are methods of description, analysis, synthesis and quantitative method through the distribution of a structured survey. The survey was conducted on a sample of 15 companies whose representatives assess student competences in performing professional practice. The students themselves find their employers and if they can not find a suitable employer, Međimurje Polytechnic in Čakovec assists them in finding the employer, since they have a good business relationship with several business institutions for many years. The above professional practice is for the mutual benefit of students and employers, since both sides can find out what is offered on the labor market or specifically lacking in the market. The research results show the level of compliance of competencies that students get to study management and sports and employers' needs for additional knowledge and satisfaction gained.

Ključne riječi: entrepreneurs; professional practice; labor market; student practice; students

LITERATURA

1. Bartoluci, M. i sur. 2011. *Turizam, ekonomske osnove i organizacijski sustav*. Školska knjiga. Zagreb.
2. Hrvatska i EU. *Braniteljski portal*. Preuzeto s http://www.braniteljski-portal.hr/Novosti/HRVATSKA_I_EU/ (1. rujna 2016.)
3. Neumoljive brojke. *Dnevno.hr*. Preuzeto s <http://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/neumoljive-brojke-nastave-li-hrvati-iseljavati-istim-tempom-polovice-stoljeca-u-zemlji-nece-biti-ni-jed-noghrvata> (1. rujna 2016.)
4. Uloga turizma u nacionalnom gospodarstvu. *Turistička kultura*. Preuzeto s <http://www.turisticka-kultura.com/prirucnik/veza-gospodarstva-i-turizma/uloga-turizma-u-nacionalnom-gospodarstvu/uloga-turizma-u-nacionalnom-gospodarstvu-opsirnije/> (1. rujna 2016.)